

Scenariusz zajęć

Temat: Jak wielkim darem jest wolność? (na przykładzie drogi do wolności kpt. Stefana Kuliga)

Cele

Uczeń:

- potrafi wskazać najważniejsze działania, które podejmował Stefan Kulig w walce o wolność Polski,
- wyjaśnia motywy i znaczenie podejmowanych przez Stefana Kuliga decyzji,
- rozumie konsekwencje konferencji w Jałcie dla Polski ze szczególnym uwzględnieniem losów żołnierzy ZWZ - AK,
- zna pojęcia: ZWZ, AK, PPS, Polskie Państwo Podziemne,
- potrafi wymienić miejsca, gdzie współcześnie brutalnie łamane są podstawowe prawa człowieka i orientuje się, czy podejmowane są jakieś działania, aby temu zapobiec.

Metody: praca w grupach; analiza fragmentów tekstów, map, filmu; dyskusja.

Planowany czas realizacji: 90 min. (2 godziny lekcyjne)

Przebieg zajęć:

Wprowadzenie

Życie kpt. Stefana Kuliga to zwierciadło, w którym doskonale widać pełne dramatyizmu losy Polski i Polaków w XX wieku. Urodził się w dopiero co wywalczonej wolnej Polsce, lecz nim dorósł wolność ta została odebrana pierw przez atak i okupację wojsk niemieckich, a potem reżim sowiecki. Pokolenie Stefana Kuliga musiało walczyć o wolność, którą dziś możemy się cieszyć, a którą nie zawsze doceniamy.

Celem naszych zajęć jest poznanie losów Stefana Kuliga, a przez nie trudnej drogi do wolności Polaków w XX wieku. Zastanowimy się nad „ceną” jaką za tę wolność musieli zapłacić i czy my dziś umiemy to docenić.

Zadanie

1. Na podstawie tekstu [Stefan Kulig i jego droga do wolności](#), odpowiedz na pytania:
  - Ile miał lat i jakie działania podjął Stefan Kulig w momencie wybuchu wojny? Z czego mogły wynikać jego decyzje?
  - Jak traktowany był Stefan Kulig w trakcie przesłuchań przez gestapo oraz w niemieckich obozach?
  - Dlaczego Stefan Kulig po wojnie podjął dalszą walkę? Czy mógł postąpić inaczej?
  - Jak rozumiesz słowa Stefana Kuliga wypowiedziane w jednym z wywiadów: *Moi wybawiciele, stali się później oprawcami.*

2. Dziś, choć II wojna i jej okrucieństwa wydają się czymś odległym, słyszymy coraz częściej, że w różnych częściach świata dochodzi do równie strasznych zbrodni.
  - Wyszukaj informacje o aktualnych konfliktach na świecie, w których są prześladowani i giną ludzie? Co jest przyczyną tych konfliktów?
  - Czy na przykładzie oprawców Stefana Kuliga oraz współczesnych konfliktów, można określić przyczyny, które powodują, że człowiek jest zdolny mordować innych? Jak można tego uniknąć?

Uwagi do realizacji

- Przed przystąpieniem do zadania można podzielić młodzież na grupy, którym przydzielone zostaną wybrane z poniższych pytań.
- Ważne, by młodzież zapoznała się z całością wskazanego tekstu o Stefanie Kuligu, a nie tylko z fragmentami dotyczącymi przydzielonych pytań.
- W zależności od wieku młodzieży i wiedzy historycznej, odpowiedź na niektóre pytania powinna być poprzedzona krótką pogadanką nauczyciela, zarysowująca tło wydarzeń historycznych.

Źródła (zasoby)

Chorążki M., *Sądeccy „wrogowie ludu” - między pamięcią jednostek a dokumentami UB*, [w:] *Masz synów w lasach, Polsko... Podziemie niepodległościowe i opór społeczny na Sądecczyźnie w latach 1945-1956*, red. D. Golik, Instytut Pamięci Narodowej - Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu Oddział w Krakowie; Muzeum Okręgowe w Nowym Sączu, Nowy Sącz 2014, s. 301–306.

Gajdosz K., *Żyję, na przekór tym, którzy widzieli mnie już martwego*, „Dobry Tygodnik Sądecki”, 24.10.2013, http://www.dts24.pl/kulig-zyje-na-przekor-tym-ktorzy-widzieli-go-juz-martwego_1328.html.

Gajdosz K., *To było jak zmartwychwstanie. Bóg dał mi do zrozumienia, że muszę żyć*, portal: *Gazeta Krakowska*, 27.03.2016, <http://www.gazetakrakowska.pl/magazyn/a/to-bylo-jak-zmartwychwstanie-bog-dal-mi-do-zrozumienia-ze-musze-zyc,9794817/>.

Małota K., *Stefan Kulig i jego droga do wolności*, portal: *Ślady bohaterów*, 2.09.2016, http://bohaterzy.edumobile.pl/images/01_Stefan_Kulig.pdf.

Podsumowanie

- Uczniowie odpowiadają i uzasadniają odpowiedź na pytanie: Czy współcześnie potrzebna jest pamięć o takich osobach jak Stefan Kulig?
- Refleksje uczniów dotyczące pytania zawartego w tytule: Jak wielkim darem jest wolność?

*opracował: Krzysztof Małota
opiekun grupy projektowej z Gimnazjum nr 2
w Nowym Sączu*

*Projekt „Ślady bohaterów”
dofinansowano ze środków Muzeum Historii Polski w Warszawie
w ramach Programu „Patriotyzm Jutra”.*

Scenariusz powstał w ramach projektu „Ślady bohaterów”.
Dofinansowano ze środków Muzeum Historii Polski w Warszawie
w ramach Programu „Patriotyzm Jutra”.

